

Փ Ո Ւ Ն Զ

Թիի 1394

ՇՄԱՐ

1879 ՅՈՒԼԻՍ 28

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Մայրաքաղաքիս ամերիկեան վսեմախոյլ դեսպանին երկու շաբաթ յառաջ Սամաթիոյ աղղալին վարժարանին յայց ելած օրը արտասանեալ ատենախօսութեան մը պատճէնն է հետեւեալն՝ որոյ եօթն անդիարէն օրինակը ուղեր առեր է նորին վսեմութիւնը :

Վսեմափառ տէր

Նախապէս շնորհակալութիւն՝ այս մանկուոյն ծնողաց կողմէն Ձեր բարձրութեան , որ կհաճի այսօր զիւր մանկտին այցելել , շնորհակալութիւն բռնադակ այն աղղի կողմէն Ձեր մեծութեան , որ կհաճի օր մը իւր փառաւոր ներկայութեամբն նմա սեփական սիրելի թաղի մը վարժարանի սառնունջ խրախոյս ազդել , շնորհակալութիւն և յինէն Ձեր վսեմութեան , որ կհաճի ահա ինձ ունեցորութիւն շնորհել պահ մը :

Ամերիկայի բարձրափառ դեսպանն հայ վարժարանի մը մէջ , ապաքէն ուրախ մեծ բաղդաւորութիւն այս մանկուոյն , որք այս վայրկեանն ամէնքը սրտադին և սրտատրտի զձեր անունը կբարեբանեն լռիկ ձեր շուրջը . ապաքէն ուրախ բախդաւորութիւն և ինձ , որ պատեհ կունենամ ահա գիշերական լուսութեանց մէջ սրտիս խորեղէն յուշիկ անցող հառաչքը , կրծոցս տակէն լռիկ ու միջիկ սրացող հծծանքը Ձեր բարձրափառութեան առջև հեղուլ . զի մեծի մը առջև հծծանք ու արտասուք՝ փառք են հծծողին ու արտասուողին : Եւ այսու տեսութեամբ ես հպարտ եմ այս պահուս , զի Ձեր բարձրութեան առջև պիտի հծծեմ ու արտասուեմ :

Արդ՝ ինչ են այդ արտասու հծծանք՝ բարձրափառ Տէր , — Հայ սրտերու և լարից վսեմագոյն երգն և վշտաց մխիթարութիւնքն . զի ամեն գիշեր յղի է դորա համար նորանոր աղէտիւք , և ամեն առաւօտ իր ծագման հետ դմա գուժաններ կբերէ :

Ե՛հ , ուստի սկսանիմ բարձրափառ տէր , ահա գաղափարները զիս կծմեն ու կծնչեն . գոգցես

նորա ալ մի հաճոյք կզգան առ Ձեր վսեմութիւն սառառնել :

Ահա մի մեծ ներքին աղղեցութիւն և գոգ թէ ելեքորականութիւն մը առաւել ուժգին՝ զիս ընդ քարշ դէպ անդր կծգէ , ուր եփրատը կկարկաչէ , ու Տղմուսը կխոխոջայ , և ուր բովանդակ աղղի մը սրտերը սուր սլացք ունին բնականապէս : Եւ որովհետեւ հաճեցայք դուք այսօր ձեր ժամերը աղղի մը նուիրել , որոյ վարժարանի մը ներքին էր ահա , հաճեցէք ուրեմն պահ մը սրտով ու մտքով անցնիլ այն աշխարհէն , ուր՝ ինչպէս լսի՝ բովանդակ աղղի մը սրտերը սուր սլացք ունին բնականապէս :

Ահա մի կտրիճ է անկած ՚ի խոց կարեկէր եփրատի եղերաց քով , սեպքող մայրիկ մի և սգաւոր հարսնուկ մի՝ մատաղ մանկիկ մը իւր գիրկն՝ կարտասուեն լռիկ լիւրջ գրգռուցողութեամբ : Եւ շուտ ըսէք , զի մատաղատ է նմա հոգեվարի ժամը . — « Հայ եմ , և երբ այս արտը կհերկէի , անդէն քրթաց ջոկատ մը սպառազէն՝ « մեր բարեխնամ կառավարութեան անթոշակ զինուորներ » եղներս յինէն առին , երկու տասանամեայ մանկիկս ՚ի քրթացնել տարինեւ որպէս զի իւրեանց խժգոթութիւն ու վայրագութիւն , անթոշակ պաշտօնի թերակատար չլինի , կրծոցս ու սրտիս դաշտնի չեշտամուխ հարուստ մը տուին : — Հոգին մերձ յարժանութեամբ մնայք բարեաւ սիրելի հարսնուկս , մնայք բարեաւ սիրելի մայրիկս , մնայք բարեաւ սիրելի եփրատ , որոյ ալեհացք մէջ իմ աղղի նախնի յիշատակաց բեկորներ կհետադառնան : »

Ահա մի նորատի հարսն անտառի մը խորը գլխիկը չոր քարի մը վերայ հանգուցած , անողորմ իլլիթեայք կլկեն զինքը դառնաղէտ . չիք ոք չիք ուրեք , ի դուր կծգէ . ըսէք իրեն՝ թէ ո՞վ է : « Հայ երիտասարդի մը միամեայ լծակիցն եմ , երբ ոյս գիշեր առն ոք քաղցր իքուն կննջէր , — եթէ քրթաց ահն Հայաստանի մէջ անուշակ քնել կթողու , — յեղակարծ մեր գիւղակը չըջապատեցին հրաղինեալ վայրենիներու խուճերը , « մեր բարեգործ

տէրութեան անթոշակ զինուորներ » մէկ կողմէն հուր և միւս կողմէն սուր . հուր մեր աղքատին խրճիթները յաճին դատելու , սուր՝ մեր կեանքերն կըտրատելու և ահա մեր գիւղակը ծուխ և մուխ . և բնակիչք ի սայր սուսերաց սպառնցան , և ես միայն չղիտեմ՝ որով բախդաւորութեամբ ի փոխաւստ զերծայ , եթէ այս մի բախդաւորութիւն է : Գուժ ընենք՝ բարձրափառ տէր , և շատ չբքբեն այդ ծննդականի սրտիկը :

Ահա դիակ մը կթաւալի երասխի ալիքներէն վար . կարծես՝ թէ նա բողբ կբառնայ սրնիթաց կուհիներուն դէմ . զի չուղէ այն անշուք եղբերէն խոյս տալ , ուր հայ անունը երբեմն որոտման ձայներով արձագանդուեցաւ , ուր Հայկն ու վարդան ապրեցան , ուր Սահակ Պարթևն ու Մեսրոպ Է՛հ ըսէք իրեն՝ թէ ո՞վ է . քեզ երասխ պատասխանի կուտայ : « Սա հայ մըն է , և ահա ի նշան իւր հայութեան՝ խաչաձև գիծեր ունի իւր բազկաց վերայ . Բրիտտոսանշան պատկեր մը իւր լանջաց վերայ . և երբ սիրտը տասնամեայ կրած աղէկիկիչ անձուկը պահ մը վերջը լրացնելոյ յուսով կբաբախէր , անդէն լեռնականաց զինաղարդ խուժան մը՝ « մեր գորովագութ պետութեան անթոշակ զինուորներ , » ձերբակալ ըրին զինքը , կապտեցին կողոպտեցին և սուսերահար ըսպանմամբ ալեաց մէջ թաւալեցին : »

Ահա ասիկ մեր Հայաստանի սև գիշերաց սև յղացումները և դուժկանները՝ զորս ամեն առաւօտ Բիւզանդիոնի ափանց վերայ կթափեն , նա թղթեր և տխուր հեռագիրեր :

Առ այս՝ աղղային պաշտօնական մարմիններ կյուղին աղէխորով , անդէն հառաչք կրծոցներք և յուշիկ արտասուք ընդ քօղով . սակայն դարման . . . պիտի լինին բարեկարգութիւնք :

Ե՛հ , գրիչ իմ , զիս մինչև ո՞ւր պիտի տանիս առկալին . քեզ համար կըսեն՝ թէ կրակէ թե-

ւերով կթռչիս , բերնէդ կայծակ կթափես , և դքեղ արագ շարժողին սիրտն ու հոգին կբոցակիղես : Այլ դու յառաջ դնա , թող շարժին ինձ համար քո կրակավառ թռիչք , թող թափին հրեղէն բերնէդ բոցերը , վառէ զիս զի քո հուրդ ինձ անմահութիւն է :

Ի հարկէ կըսէք այժմ բարձրափառ Տէր , թէ ո՞ւր պիտի առաջնորդես մեզ տակալին . ճամբիւր ու ճնշեցիւր սիրտս դառնակիծ անցից յիշատակութեամբ , Այո՛ , ճամբիւր ու ճնշեցիւր . սակայն խիստ հարեանցիկ անցար . այսինքն է՝ ակնարկ մը եփրատի եղերաց վերայ . հայեցուած մի անտառի մը խորը և ակնթարթ մի երասխի ալեաց վերայ : Բարէ , տակալին ինչեք չկան Հայաստանի խորածոր հովտաց մէջ , լեռներու ստորոտն և դաշտերու մէջ :

Այլ որովհետեւ կզգամ թէ անկէ լռել ինձ ատեն , — լռեմ . և խորոտ եմ զի Ձեզ մի աղօտ գաղափար տուի այն աղետաւոր անցից , որոց մեր աշխարհ հինգ երկաթի դարէ հետէ մի եղերաւոր թատրոն է : Ուստի բարեաւ մնայք ասացէք մեր եփրատ ու երասխին . և երթանք աստի . դուք փութով , ես յամրաքայլ . զի համոյր մ'ուսնիմ Մասսի ճակտին , համոյր մ'ուսնիմ Սրաբատի հողին , համոյր մ'ուսնիմ քաջերու շիրմաց :

Բիւզանդիոն հասար և պանդոկի մը ըսվէն կանցնիմք . հաճեցէք պահ մըն ալ սրտով ու մտքով անցնիլ սորա մէջէն . ուր աղքատիկ Հայաստանցին ի նժդեհութեան իւր օրերը կանցունէ :

Ներս մտէք այս սենեկի դռնէն , զի հայկորդւոյ մը կուրծքերէ մի հծծանք կը լսեմ . ահա անկողնոյ մը ներքև է նա . բարեկամաց երթեկեկութիւն չկայ , չըթուէք ի ծարաւ պաքաճ՝ կը տոչորի սիրտը . կը տոչորին աղիքները , եւ ահա վայրիկ մի ևս , իւր ճգնաժամին մէջն է . ի դուր ախանդիքն իւր շուրջը կը թաւալէ : Եւ զիտէք թէ զո՞վ տեսնել կըղձայ , — սիրելի մանկիկ մի՛ , ըղձակաթ հարսնուկ մի , և

գործողութիւնները : — Եւ հոսկ յետին հառաչանք մըն ալ կարձակէ . « Իմ սիրեցեալ Հայաստանս, սո՛հ, ո՛ւր էր թէ ոսկերութիւնս ի քեզ հանգչէին . Արմաւրի սօսիները գլխուս հովանի լինէին . Մասսի կողէն տապանաքար մը արտիս վերայ դրուէր . Արտաղու դաշտին մէջ բուսած , Տղմուտի աղիքներէն ոռոգուած կոճղէ խաչանիշ փայտ մը՝ սնաբիցս վերեւ կանգնուէր : »

Ահա մեր Հայաստան անպարտական զոհ մըն ալ տուաւ , անպարտական կըսեմ , զի սա երբ բռնաբարձ կորաքամակ կերթայր , յանկարծ ոտքերը սահեցան և անկաւ խեղանգամ :

Այս եղերական տեսարանը հոս չվերջանայր . զի ահա անդէն սեւ զրով դուժկաններ կերթան ի Հայաստան՝ թէ « մեռաւ ձեր որդին սիրելի՛ ձեր վշտաց մըր խիթարն , ձեր միակ ապակէնն » :

Բայց ըսէք այս աղղին՝ բարձրափառ Տէր , թէ ո՞ կը բռնադատէ զձեզ ձեր հայրենի երկրէն յօտարութիւն գաղթել , հեռաւոր վայրաց մէջ և անծանօթ եղերաց վերայ հաց խնդրել , միթէ Հայաստանի արդաւանդ հոգեր ձեզ հայ կղանան :

Ներքին պատճառներ ես չեմ հետաքննիր , զի հնոցի մը բոցեր կը ճարճատեն այդ սալխովին տակ . ներքին քաղաքականութիւն ես չեմ հետաքննիր . Եւ այդ գիւնադիտական դրասեղանի ներքեւ սեւ տաւերով զըրուած մահու դատակնիքներ կը նշմարեմ :

Բայց թէ արդեօք բոցէն կերկրնչիմ , դատակնիքէն կվախեմ : Թող ճարճատին այնք ինձ համար , թող շուտ դրուին ինձ համար : Այն կվախեմ զի մեր երկրի տրամաբանութիւնը մասնաւորէն յընդհանուր հետեւութիւններ կեղորակացնէ , այսինքն է՝ միոյն հետ շատեր դատապարտելու ոս և եթ կգոչեմ բարձրածայն յատենի յոտին , թէ ինչ ընելու է մի աղքատիկ ժողովուրդ , երբ իւր քրտամբ շաղած հացին տէր չէ . արոց ծանրութիւնք , իրաւանց բռնաբարութիւնք կը ճնշեն այդ սիրտն . կը բաղնեն ու կը հարուածեն այդ ալեուրին ճակատն , որ հինգ դժոխքմբեր դարուց բոլոր սպիներ կ'կըրէ : — Թող պաշտպանէ զինքը « տառմն ընդ տառման » արիւն ընդ արեան » — Ա՛հ եթէ մինչև հոս ելնէ խնդիրն , այդ մեր Հայաստանցի կարիճներու շատ իսկ գլխին է : Բայց . . .

Չափազանց երկարեցի խօսքս բարձրափառ Տէր , սակայն այս համարձակութիւն թէ Ձեզմէ ա-

ռի ընձ լինիմ՝ ստած չեմ լինիր . — Թէպէտ շատ կը ճատուաներ ըրի — :

Ամերիկացին մի ազատական , լուսամիտ , ծաղկեալ և բարգաւաճ ազգ մի լինելովն հանգերձ՝ մի բարեմասնութիւն ունի իւր սեփական՝ զոր ի բնութենէ կընդունի կամ ի դատարարութեանէ . այսինքն է դուժ և գորով իւր սրտին մէջ այլոց ձեռքնուռ լինելոյ : Ասոր մի մեծ հաւատարիք է այն՝ որ երբ եւրոպական ուրիշ պետութիւնք անհոգ նրատան՝ Ամերիկա առաքելական պատուիրակներ է զրկած վերին աշխարհներու մէջ ի յոյս և ի յոյս , եւ նոյն իսկ Ձեր վսեմութեան այսր ի յայց գալը՝ հոն ճարներու փառքերով , մոտաց ըսքանչեւական հեղինակութիւններով : Այլ բարձրափառ Տէր , ինչ ընեմ Աւետարան ժողովուրդի մը կենաց՝ երբ նա իւր կեանքի տէրը չէ , ինչ ընեմ հաւատ սրտի համար երբ նա քրթուն ձեռք մի օրը ըստ օրէական խաղ է . ինչ ընեմ մոտաց աստուածային լոյս՝ երբ այդ գլուխը սուրին տակ կը թաւալի :

Ուստի երբ այս անգամ Գոսիւրի Ամերիկան երթաս , ըսէք կառավարութեան խորհրդարանի մէջ թէ մի հայաստանցի երկտասարդ՝ հայաստանցւոց կողմէն փոխանորդաբար խնդրեց և ըսաւ չունի . զի նորա մէն մի գլուխը մարտիրոսներու արեամբ սրբազործած է յիտ Յիսուսի , իւր խոնարհ և ցածուն խրճիթին քով հոյակապ եկեղեցիներ է կանգնած , այլ կկարօտի Ամերիկայի գթութեան , քրթուն և այլնի ձեռքէն զերծանելու . զի իւր ձայնը իւր կրօնց ներքեւ կհեղձուի , իւր գրիչը դողդոջմամբ կշարժի , իւր դաղափարները մըտացը մէջ կմնան , և իւր « Ազատութիւն դուրեցին » Սիւպերիոյ բքալիր սառնամանեաց մէջ կը խեղդուի :

Ահաւասիկ սրտիս ու կրօնցս հծծանքը , աչացս անկեղծ լի արատօրը , զոր կնուիրեմ ձեր բարձրութեան յԱմերիկա տանելու , և տուք ինձ ձեր անունը իմ Հայաստան տանելու , որպէսզի հընչեցնել տամ նիւրաւոր և երասխայ , թէ ապրի յաւիտեան Ամերիկայի միացեալ Նահանգաց 79 ի պերճաշուք դեսպան :

Մ. ԿԻՒՐՃԵԱՆ

Ազգային լրագրաց ոմանց զըրածին հակառակ , Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորութեան չգնաց մինչև ցայսօր , ոչ նորընտիր գըլխաւոր նախարար Մէհմէտ Արի-

ֆի փաշայի , և ոչ արտաքին գործոց նախարար Սաֆվէթ փաշայի : Միայն թէ , Գափուքեահեսար Աբրահամ էֆէնտի դնաց Սաֆվէթ փաշայի : Նորին վսեմութիւնը Ս. Պատրիարք Հօր սրալիսութիւնը և հրաժարման պատճառներն հարցունելով Աբրահամ էֆէնտիի տուած ծանօթութիւնները լսելէն յետոյ , ցաւ յայտնել է անցելոյն համար :

Տիգրանակերտէն գեր. Սրուանձտեանցէ և Պոյաճեան էֆէնտիէ այս շաբթու հեռագրեր եկած են ի Պատրիարքարան , յորոց կիմացուի թէ կրօնական ու քաղաքական առժամանակեայ ժողովներ ընտրուել են յիշեալ քաղաքին մէջ , և ծանուցեալ անցից վրայ բանտարկեալ Հայք , բաց ի մէկէն , արձակուել են շնորհիւ անյիշատելութեան ու խաղաղասիրութեան զեր. Սըրուանձտեանցի և Պոյաճեան էֆէնտիի : Ինչպէս քիչ մ'ետրը պիտի տեսնուի ի շարս հեռագրոց , մեր աղգային տեսուչք ալ գրած են , թէ կայսերական տեսուչ Ապետին պէյ , անաչառ կը դործէ , և ձերբակալելով 23 գլխաւոր հարստահարիչ պէյերն ու աղաները , յորս է հոչակաւոր ֆէթթահ պէյ , զիշեր առեն զինուորներով աքսորել է դէպ ի Ալպանիա : Երթան բարով , Հայոց աղբւր արիւնք քամոյղ այս նշանաւոր դիւցազունք :

Որովհետեւ մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ վնասակար է առաջնորդական վիճակաց և մասնաւորապէս Տիգրանակերտի աթոռոյն թափուր մնալը , Պատրիարքարանը Արմաշի վանուց Մի. աբան արժ. Տ. Ներսէս վարդապետը Տիգրանակերտի առաջնորդական տեղապահ կարգեց , նորին արժանապատուութիւնը՝ որ արդէն մայրաքաղաքս կգտնուի , առաջիկայ երկուշաբթի կուղևորի իւր այս պաշտօնատեղին երթալու համար :

Այս պաշտօնը կեսարացի Յակոբ վարդապետին համար նշանակուել , և երկիցս հեռագրով հրաւիրուել է , սակայն նա մերժել է սնոտի պատճառանօք : Երբ կնկատեմք , թէ ազգին ծառայելու պարտ ու կոչում ունեցող եկեղեցականք՝ երբ պաշտօնի կկոչուին , կհրաժարին՝ իրաւունք չունինք դասալիք անուանել այսպիսիները : Կառավարկեմք վարչութեան , որ յիշեալ Յակոբ վարդապետը իբրեւ պարտազանց և ըմբոստ հրատարակելով , մինչև որոշեալ ժամանակ մը ազգային ո՛ր և է պաշտօնէ զրկէ ,

ի պատիւ նորին , և յօրինակ այլոց :

Տիվրիկի առաջնորդարանէն հեռագրուել է Բ. Դրան և մեր Պատրիարքարանի , թէ տեղւոյն Գայմադամը ապօրինի պահանջում մ'ընելով գանձապահ (Սանտրգ-էմինի) Նիկողոս էֆէնտիէն , երբ կտեսնէ որ կմեքուի , Գօշօղու ըսուած անձին հետ կյարձակի Նիկողոս էֆէնտիի վրայ , և կատաղաբար գանակոծելէն յետոյ կբանտարկէ : Եթէ Ապետին պէյ քիւրտ հարստահարիչները Ալպանիա կաքսորէ , արդեօք այս գայմադամն ո՛ր աքսորելու է : Արդեօք սա՞ ալ իւր պաշտօնին մէջ պիտի մնայ , կամ՝ Տիվրիկէն հանուելով՝ Մանճըլըզի գայմադամութեան , և կամ՝ առաւել բարձր պաշտօնի վրայ պիտի գըրուի :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Բ

Կամրջի ներսի և դրսի շրգեհաւուց սակագնոց և մանր արծաթ գրամի պատճառաւ , ժողովրդեան գանգատները տակաւին կշարունակին տեղ տեղ , և մերթ անհաճոյ կախներ ալ կը պատահին , Հինգշաբթի երեկոյ իւսկիւտարի վերջը թեր և վերջին շոգենաւներէն տասնի չափ Հայեր բռնուել են , ոմանք մանր դրամ չունենալով սոմակ առած չըլլալուն , և ոմանք ալ նաւահանգստին տոմսահաւաքներէն իրեն խռովայոյլ մատնուելուն պատճառաւ : Ոստիկանութեան նախարարը վերջը թեր շոգենաւուն մէջ գտնուելով՝ անձամբ ձերբակալել տուել , և գիշերուան ժամը 1 1/2 ին տեսները ձերբակալեալները նաւ դնել տալով , ինքն ալ նոցա ետեւէն՝ Պօլիս անցեր և բանտարկեց : Կպատմուի , թէ այս ձերբակալութեան միջոցին , բաւական նախատինք ու հոյհոյանք եղեր են Հայոց համար , որք բոլոր ազգին կվերաբերին և կարելի չէ չցաւիլ :

Կլսեմք , թէ ուրիշներ ալ մատնուած ըլլալով՝ երէկ Չուխաճի խանէն ոսկերիչ Հայ մը ոստիկանութեան դուռը տարուել է , և այսօր ալ մէկ քանին պիտի ձերբակալուին :

Ինչպէս ուրիշ առթիւ նոյնպէս և այս անգամ կարծեմք իրաւունք ունիմք դիտել , թէ իւսկիւտարի շոգենաւուց երթեկութեան համար որոշեալ 30 փարայ արծաթ դրամ սակագինը շատ է՝ բաղդատմամբ ուրիշ տեղերու սակագնոց , եթէ 20 փարայ որոշուի , արդարութիւն եղած կըլլայ և գանգատները կվերցուին : Ասկէջ զատ , հարկ է իւսկիւտարի հա-

մար տը ամսական կանխիկ տոմարները սահմանել, որով մանր դրամի նուազութեան պատճառաւ տեղի ունեցած անկարգութեանց առաջը կառնուի : Եւ որ առաւել կարեւորն է՝ Շիրքէթի-Խայրիյէի ընկերութիւնը պարտի խտրել պատուիրել իւր պաշտօնակալաց, որ հասարակութեան հետ նախատանօք չլարուին, և կրօնի ու ազգութեան դպչելով՝ ժողովուրդը չգրգռեն : Կրօնք ու ազգութիւն նուիրական են, և ասոնց դէմ եղած նախատինք՝ միշտ անթողի :

Կհաւաստեն, թէ տէրութեանց մէջ որոշուեր է՝ Եանեան Յու-նաստանի չմտնել :

— Բ. Դուռը որոշեր է՝ դադարեցնել բերքերէն ալ տասանորդի տուրք առնուի :

— Ռուսիոյ և Թուրքիոյ մէջ հաստատեալ վերջնական դաշնագրին համաձայն՝ օսմանեան հրապարակաց հետ ուսում հաւատակաց ունեցած գաւառները կարգադրելու համար կազմեալ խառն մասնա-ժողովը երկու նիստ ըրաւ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ : Առաջիկայ շաբթու գործի պիտի օկուին : Բ. Դրան կողմանէ՝ Շուրայի-Տէվլէթի անդամներէն Միտհաթ Էֆէնտի և Բարնիս Էֆէնտի, իսկ Ռուսիոյ կողմանէ՝ պարսկացի Իւլանօֆ և Բօսօլաթօ անդամք են սոյն մասնաժողովին :

— Պուլղարիոյ իշխանը շնորհաւորութեան հետագիր ուղղեր է առ զխաւսոր նախարար Ահմէտ Արիֆի փաշա :

— Պուլղարիոյ կողմանէ մօտերս դորձակատար մը կղերկուի ի Պօլիս :

— Թրնօվայի մէջ « Միութիւն պուլղարաց » անունով լրագիր մը հրատարակել սկսեր են :

— Եղիպտական թղթատար Ֆի-ուս շոգենան՝ որ երկու օր յառաջ իրիւ թղթաբեր մայրաքաղաքս եկաւ, Նաբուի երթալու և նախորդ Խտիվ Խամայիլ փաշայի տրամադրութեան ներքեւ դտնը-ուելու հրաման առած ըլլալով՝ դէպ ի նաբուի ուղևորեցաւ :

— Դադղիոյ մէջ այս տարի, արևի երես չտեսնուելով, կշարունակեն ցրտութիւն, մշուշ, հողմ և անձրևք, երեք ամիսէ հետէ, գրեթէ ամեն օր : Յուլիս ամսոյն մէջ, յորում օդերուն բարեփոխման կյուսացուի եղեր, յանկարծ փոթորիկ մ'ելեր, և անձրևք առաւել յորդելով՝ փողոցները տղմոտեցնեն, ինչպէս կըլլայ դեկտեմբերի և յունվարի մէջ : Մեր երկրին օդային ներկայ վիճակին բոլորովին հակառակ է այս :

— Կայսերական պալատին գըլ-խուսը քարտուղար Ալի Ֆուաատ պէյ, Բ. Դրան քաղաքական դի-ւանին անօրէն Սէֆէրեան Նշան Էֆէնտիի հետ, երէկ Եղիպտոս ուղևորեցան՝ բարձրատախ Խը-տիվին հաստատու թեան հրովար-տակը տանելով : Մայրաքաղաքիս եղիպտական ներկայացուցիչ վա-մախայլ Աբրահամ փաշա ալ Դա-հիրէ ուղևորեր է երէկ :

ՀԵՌԱՅՐԱՆՈՒՐ

Լոնտրա . 8 օգոստ : — Աղեկանդ-րիայէն ելած հեռագրէ մը կիմացուի թէ Բ. Դուռը խտիվ թէվլէթ փաշայի յանձնարարեր է որ նախորդ խտիվ Խա-մայիլ փաշայի թոյլ տայ՝ Աղեկանդ-րիս կամ Ֆիլիթթ բնակի : Կըսուի, թէ անգղիական ու գաղղիական հիւ-պատոսք խորհուրդ տուեր են խտիվին որ պատասխանը քիչ մը յետաձգէ, որպէս զի իրենց կառավարութեանց հետ բանակցելու ժամանակ ունենան Նուպար փաշայի Եղիպտոս չմտնելու համար խտիվէն յառաջագոյն տրուած հրամանն ետ առնուեր է : Բարեյու-տոյ հրահանգանէն եկած վերջին լու-րերուն նայելով՝ անգղիական հրամա-նատարը որոշեր է՝ վերստին զբաւել Զուլուներուն մայրաքաղաքը :

Լոնտրա . 7 օգոստ : — Բ. Դուռը հաստատուն ապահովութիւն տուեր է Դադղիոյ ու Անգղիոյ կառավարութեանց թէ, քիչ ժամաբակի մէջ պիտի գոր-ծադրուին զանապիւն և ոստիկանական (ժանտարմա) խոտապցեալ բարենո-րոգմունք :

Անգղիոյ ազգային ժողովոյ դադարե-լէն յետոյ սովորական եղած խնճոյքն՝ տրուեցաւ երէկ երեկոյ քաղաքապետ լորսին կողմանէ : Լորտ Պիքսֆիլտ՝ որ ներկայ էր, երկար ատենախօսու-թիւն մ'ըրաւ, որ զխաւսորաբար Անգ-ղիոյ քաղաքականութեան և ուրիշ տէրութեանց հետ Անգղիոյ ունեցած բարեկամութեան կվերաբերէր : — « Ռուսիոյ Զարը, ըսաւ, պատուաւոր կերպիւ գործադրեց Պէրլինի դաշնա-գիրը, և Անգղիոյ հետ համաձայնու-թեամբ վարուեցաւ՝ խաղաղութիւնն ու անգործութիւնը հաստատուն պահե-լու համար : » — Լորտն, ի վերջոյ Թուրքիոյ վրայ խօսելով, յայտարա-րեց թէ Պէրլինի դաշնագիրն ստորա-գրուած օրէն հետէ օսմանեան կառա-վարութեան դէմն ելած խիստ ծանր դժուարութիւններն յիշել արդարու-թեան պարտք մ'է, որոց պատճա-ռաւ Թուրքիոյ մէջ բարեկարգութեանց գործը յետաձգուեցաւ :

Հայէպէն անգղիական հիւպատոսէն առ լորտ Սալիզբորի ուղղեալ հեռագրի մը նայելով՝ կայսերական տեսուչ Ա-պէտին պէյ ի Տիգրանակերտ ձեռք առած ազգու միջոցներուն շնորհիւ քիւրտ պէյերու գլխաւոր խոտվարա-րներէն Ջօր ձերբակալեցան և աքսորե-ցան, և այս՝ ժողովրդեան գոհունա-կութիւն պատճառեց : Բիւրտտանի սահմանները դիտակներ պիտի չինուին, քիւրտներուն յարձակմունքն արգիւելու և ի հնազանդութեան պահելու հա-մար : Նաև ծանուցուած է արտաքին գործոց նախարարութեան, թէ Սուլ-թանին ծննդեան տարեդարձի օրը Ա-

րիւնեան-Ռումէլիի շատ քաղաք մէջ 21 թնդաւթ արձակուելան :

Տիգրանակերտ . 6 օգոստ : — (Առ իւրն ի ինքն) Ներքու ուղղեալ : — Կայսե-րական տեսուչ Ապէտին պէյի կող-մանէ, 20 տարիներէ հետէ ամենայն հարստահարութիւն, զրկանք ու խառ-նակութիւն ի գործ դնող, և Բիւրաքս-տանի (Հայաստանի) 100 շաւի դիւ-ղերը կողպտած ըլլալին հաստատեալ 23 քիւրտ գլխաւոր պէյեր ու աղաներ բռնուած, և երէկ ընդ հսկողութեամբ Հայէպ գրկուած ըլլալով՝ Սալանիս աքսորուեցան : Ապէտին պէյի այս ա-րիւթիւնը՝ հասարակաց գոհունակու-թեան արժանացած է : Տիգրանակե-րտի վիճակին մէջ, մինչև ցարդ նմանը չտեսնուած անդորրութիւն տիրած է : Շատ բարեկարգութիւնք կըլլան : Տիգ-րանակերտի նահանգին աշխարհագիրն աւարտելով՝ տեսնուեցաւ, որ ընդայր և ընդ կին, 281 հազար մահմետական և 58 հազար 400 ոչ-մահմետական բը-նակիչ կ'ըլլէ : Երկրորդ տեսուչ Մանաս Էֆէնտի՝ երկու ամիս հետէ ի Մարտին տեղւոյն կառավարչին դէմ եղած գան-գատանաց քննութեամբ զբաղեալ է :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

28 Յուլիս 1879

Բանաօրիտէ	12.15
Սօսիթէ ժէնէրալի բառ. Ա. Լ.	4-28
Բիւէտի	0. Լ. 3-
Երկաթուղեաց	Քր. 45-50
Թրամուէյ	0. Լ. 2-70
1865ի փոխառութիւն	Քր. 65-
1865ի	68-
1869ի	67-
1872ի	Լ. 21-

Օսմանեան իրան 100 դուրուլէն

Մէճիտիյէ	106-26
Մէթալիք	117-20
Պղինձ	465-
Թղթադրամ	920-
Բուսիոյ լու	90- 2
Դադղիական լիրա	87-8
Անգղիական	109-
Դրլմից	31-

Ա. Ձ. Դ.

Կլանդրուի, որ Փոլսի հետ բաժանորդագրութեան հաշիւ ունեցողները բարեհաճին վճարել անյապաղ :

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ—ՍԵՐԱՍԻԵՐԻ

Նիդամիյէ սէպրէ գօմիսիօնը իշուն տօգսան պէշ սէնէսի աղօս-թոս ի պիթիտաւնտան տօգսան ալթը սէնէսի մարտը նիհայէթի-նէ գատար պէհէր հաֆթա եի-կիրմի պէշէր պին գըյէսի թէս-լիմ օլունմադ, վէ նըսֆը Նաբօլի վէ նըսֆը տիկէրի Մարսիլեանըն օլարագ. շուրու թը մուգարէսի

իւէ միւպայիա օլունմադը էվ-վէճէ իւն օլունման սէրիդ եիւզ պին գըյէ բաթաթէսին պէհէր գըյէսի գըրգ՝ փարսյա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու թէ-մուզը բուսինին եիկիրմի սէրի-դիննի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ թէքրար պիլմիւնադատա գարարը գաթիսի վիրիլէճէյինտէն՝ իթա ի թմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէդբիւրտէ Տարը-Շուրայի ասկէ-րիյէ կէլմէլէրի իւն օլունուր :

Պապը-Սէրասիէրի

26 թէմուզ 1879

Նիդամիյէ երդագ. անպարնա օն պէշ պին գըյէտէն եիկիր-մի պին գըյէյէ դատար մահ-ֆուզ պուլունան նուսնէսի վէ շուրու թը մուգարէսի իւէ միւ-պայիա օլունմադ Թրիլեա դէյ-թունընն պէհէր գըյէսի իւշ ղուրուշ օն պէշ փարսյա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ՝ իշպու թէ-մուզը բուսինին օթուզըննը փա-զար իրթէսի կիւնիւ միւնադա-սաւընն իճրասը իւէ գարարը գա-թիսի վիրիլէճէյինտէն՝ իթա իթ-մէյէ թալիպ օլանլարին եէվմի մէդբիւրտէ Տարը-Շուրայի ասկէ-րիյէ կէլմէլէրի իւն օլունուր :

Պապը-Սէրասիէրի

26 թէմուզ 1879

Նիդամիյէ էլպիսէ անպարը ի-շուն մահֆուզ պուլունան նու-մունէսի վէճէի իւէ տէօրթ պին արշընտան տէօրթ պին պէշ եիւզ արշընա դատար միւպայիա օլու-նադգ էնսիլ լաճիվէրտ իսլիմ-եա ապտընն շուրու թը մու-գարէսի իւէ պէհէր արշընը սէ-րիդ ղուրուշա օլարագ. թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ՝ իշպու թէմ-մուզը բուսինին օթուզըննը փա-զար կիւնի թէքրար միւնադատա-սընն իճրասը իւէ գարարը գա-թիսինին վէրիլմէսի մուգարէր օլմաղէ՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէդբիւրտէ Տա-րը-Շուրայի ասկէրիյէ կէլմէլէրի իւն օլունուր :

Պապը-Սէրասիէրի

25 թէմուզ 1879

ԽՕՍԻ ԶՀՍՅԻՆԵԱՅ

Վ՛հան վրդպ. Պարտիզոնիցի

Սոյն գիրքը համառօտակի կը խօսի Պոնտոսի և Բարձր Հոյոց քաղաքացի և գիւղորէից, Բուն, Կէսկէս Տուփիկ Հայերու, Թիւր-քերու, Բրտերու, Զաղաներու, Ենզիտիներու և Բօշաներու, նո-բա կենցաղին և սովորութեանց վրայ, ևն. երկիցս գաղթականու-թեան Ալաշկերտացւոց ևն. Կը ծախուի գրալաճառաց քով, զինն է քաւորդ մէճիտ :

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գրդ. ՍԵՐԻ

Համալսարանի Գերմանական կառավարութիւնը, որ սոյն նոր դրամական մեծ վիճակահանութիւնը վաւերացուցած է, ոչ միայն բաժնետոմսերուն ցրուիլը, այլև ամեն քաջուած վիճակարկութիւնը կ'հակահարկէ, պարզեցնելուն ճշգրիտ վճարմանը համար Գանձուն բոլոր արժէտոմսերովը երաշխաւորելով, այնպէս որ իւրաքանչիւրին ամեն կողմանէ ամենամեծ ապահովութիւն տրուած է :

Արդէն այս պարագային բաւական ապացոյց մ'է թէ սոյն վիճակահանութիւնն ամեն ապահովութիւնն ունի, Սոյն նոր մեծ վիճակահանութիւնն այժմ մինակ 74.000 տոմսակէ կը աղկանայ, յորոց 32,000ը անպատճառ պիտի չաճին, որմէ բացայայտ կերակի սոյն ձեռնարկութեան շահաւէտութիւնը, վասնոր տոմսակաց գըրեթէ կէտը վաստկող պիտի ըլլան: Բոլոր պարզեցնելու արագաբար մէկմէկու յաջորդող միայն 4 Բաժանմամբ պիտի քաջուին: Առաջին մեծ պարզեց պիտի ըլլայ

533.000 ՅԻՄՆՔ

Իսկ երկրորդական Պարզեցներն են՝ գլխաւորաբար

Տոմսակ	Յրանք էն	Յրանք
1	333.333 »	333.333
1	200.000 »	200.000
1	133.333 »	133.333
1	80.000 »	80.000
1	66.666 »	66.666
2	53.333 »	106.666
2	40.000 »	80.000
4	33.333 »	133.332
2	26.666 »	53.332
11	20.000 »	220.000
23	13.333 »	306.659
3	10.666 »	43.988
1	8.000 »	8.000
54	6.666 »	359.964
3	5.333 »	15.999
68	4.000 »	272.000
213	2.666 »	567.858
525	1.333 »	699.225
660	666 »	439.560
925	400 »	370.000 ևն ևն

Համագումար՝ շահող բաժնիք 32.000 Պարզեց :

Ամեն մէկ վիճակահանութենէ իսկ և իսկ ետքը, գերմանական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ, բոլոր շահող բաժնիներուն Պարզեցները անմիջապէս Ոսկեդրամով պիտի վճարուին :

Մեք սոյն սկզբնական տոմսակներուն վաճառումն յանձն առած ըլլալով, առանց վերադիր ծախուց, իրենց բուն գիններովը կը զրկեմք: Յառաջիկայ սոյն մեծակակ վիճակահանութեան համար պաշտօնապէս որոշուած օրն է

20 ԵՒ 21 ՕԳՈՍՏՈՍ (Ն. Տ.)
Սկզբնական 1 Տոմսի գինն է ֆր. 75
Իսկ ԵՒ Տոմսի գինն է ֆր. 37.50

Տոմսակաց արժէքը պէտքէ ուղարկել գաղղիական Պանդայի գրամատոմսերով, թղթատարութեան ծախքը զրկողին վրայ ըլլալով, և կամ Գաղղիոյ, Անգլիոյ կամ Գերմանիոյ Պանքաներու վրայ փոխանագրերով :

Գրամն ընդունելուս պէս յատուկ նամակաւ կ'ըրկեմք յանձնարարեալ տոմսակները, որոնք տէրութեան Զինանշանովը վաւերացեալ են. առնոյ հետ կ'ըրկեմք նաև վիճակահանութեան Յայտագիրն ալ Գաղղիական լեզուաւ, և ամեն վիճակարկութենէն հետոյ Պարզեցներուն և շահող թուոց պաշտօնական ցուցակը. բայց յայտմանէ Պարզեցները պիտի հրատարակուին Արևելքի գլխաւոր լրագրաց մէջ: Շնորհակալ ենք Թուրքիոյ հասարակութենէն, սոյն վիճակահանութեան նախորդ Մէրիին նկատմամբ ունեցած մեծ հոգածութեանն համար, և կ'խոստանամք ևս յապագային միևնոյն ճշգրտութեամբ կատարել իրենց յանձնարարութիւնները: Կաղաչեմք որ իրենց յանձնարարութիւնները փութով ուղարկեն, վիճակահանութենէն առաջ, ոյսինքն՝ յառաջ քան 20 ՕԳՈՍՏՈՍ (Ն. Տ.) առ մեր Գործատունն ուղղակի ԻՋԼՆԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ, գլխաւոր գրասենեակ վիճակահանութեան ի Համալսարան (Գերմանիա)

ISENTHAL ete Cie. Bureau principal de Lotrie
HAMBURG (Allemagne).

Մեր թղթակցութիւնը գաղղականք և իտալերէն լեզուօք կատարուելով, կ'ընդգրկեմք որ այս լեզուներէն մէկովը մեզ հետ թղթակցուի, նամակ մը Արևելքի քաղաքներէն մինչև Համալսարան 180 ժամէն կ'հասնի և փոխադարձաբար :

Steiner Bureau d'annonces Hambourg

Տ Պ Ա Ր Ա Ն

Մ. Կ. ՍՍԻՐԸՍՆ

Մէրճան չարչի գրովածառ Պաղտասար աղայի գիւմարի փողոցը Բիւշտի Էֆէնտի խանի տակ, տպագրութեան համար իրեն ուր և է գործ յանձնողները գոհ կընէ, չափաւոր գնով, և միանգամայն վայելուչ ու ընտիր տպագրութեամբ :

Արդէն շատերը սոյն տպարանին գործ յանձնած, և ըստ ամենայնի գոհ եղած են :

Ուստի կ'հրաւիրուին ամեն տեսակ տոմսակ, հրաւիրագիր, և այլ ամենայն հրատարակելի գործ ունեցողները :

Ս. Ռ. Ա. Ջ. Ն. Ո. Ր. Դ.
Խ Օ Ս Ս. Կ Յ Ո Ւ Թ. Ե Ս. Ն.

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵՁՈՒԹ

Աշխատարկեաց

Մ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՀԻՒՍԵԱՆՑ

1879

Անգլիերէն լեզուին գիւրաւ ընտելանալու և քիչ ատենի մէջ խօսիլ սորվելու համար յարմարագոյն և մէկ հատիկ գործի մը կրնայ համարուիլ այս նոր գիրքը, որ 240 երեսէ բաղկացեալ է և կը պարունակէ հետեւեալները.

Մասն Ա. Բերականական կանոններ, — Բ. Զրուցատրութիւն, — Գ. Անգլիերէնի յատուկ ոճեր, — Դ. Համառօտ նամականի, — Ե. Համառօտ բառարան Հայերէնէն յԱնգլիերէն, — Զ. Համառօտ բառարան Անգլիերէնէն ի Հայերէն:

Արամեան տպարանէն ի լոյս ընծայուած այս գործը՝ մաքուր տպագրութեամբ և անգլիական կաղնով դեղեցիկ կերպիւ պատրաստուած՝ կը ծախուի ամեն գըրաւաճառայ խանութները ի զին երկու ֆրանք :

ՄՕՐԻՍ ԿԵՄ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՐՅԱՎԷՊ

ՄԱՏԱՄ Զ. ԳԱՌՈՅԻ

Թարգմանեց ի գաղղիերէնէ

Մաթիլէ Գ. Հաբեց

Ըստ յանձնարարութեան

Արժ. Գ. Վ. Սրուանձտեանցի

Ամեն կարգի անձանց համար աշխատասիրութեան և խնայողութեան ազդու օրինակներ պարունակող սոյն ընտիր բարոյավէպը որ 250 ութածալ երեսէ կը բաղկանայ, մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած լինելով խիստ գիւրաղին, ոյսինքն հատը մէկ քառորդ մէճիտի կ'ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով:

Վստահ եմք որ սոյն օգտաւէտ հրատարակութիւնս իւր արժանի ընդունելութիւնը պիտի գտնէ ընթերցասէր հասարակութենէն, և այսու, աղնուստուն թարգմանչին սոյն անգրանիկ երկասիրութիւնը բարոյապէս վարձատրուելով պիտի քաջալերուի այլ ևս զբաղիլ ապագային մէջ այսօրինակ օգտակար ձեռնարկութեանց :

ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԻՆ

ԲԱՆԱԹՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐԱՊԱՏԻ ԶՕՐՆ

ՄԱՂԱՔԵԱՆ ՎՐԴՊՏԻ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ԵՄԻՐՆԵԱՆ ԴԻՔՆԱՐԷՆԷ

Աշխատանքի ի շարանի

Կրթատիրաց ընկերութեան

Երևանաւոր ի 26 Մայիս 1879

Կծախուի Իւսկ. Սէլամիէ Յարութիւն աղայի սրճարանը. Կ. Պօլիս Յրէնկեան գրատունը և Սուճի Պօղոս աղայի խանութը. Ղալաթիա Ե. Արշակ Էֆ. ի խանութը ի զին 3 դահկան արծաթ գրամ :

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. նոր զգային տկարութեան, ուժաթափութեան և տիրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անշափաւորութեանց հետքերը: Սրտի և երկնայանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանութեամբ վիճակը կը կանխաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտխառնութիւն, կուծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կազեր, դիւր ցաւեր կը վանէ, մարտդութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտոգորութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց ըսկըղնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական դիքը կը զգենու:

NGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պաշտամական յատկութեանցը ՀՀԱՄԱՐԻՐ ԲՆԱՆՈՒՐԻՂ ԴԵՂ մը, հին կամ նոր թուաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցիկ (չիրիփէնէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բուրովին կանցնին և կամ կը լաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի բարձրաման, մանուշագ օղացու (ԵՆԷ) ըստած հիւանդութեան: Իւր կազորի, և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (սըրումա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը գիւնդարուէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղաւ նախը նշանակուած է իւրօրոյն խոտիկ վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղաւաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պահճէ-գարու Թալ խանի կողմերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը՝ Ն. Դ. կը ծախուի:

Աւելի առնել ուղղող կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօթթօր Հոլլուէ ի Լօնտոն Օքսփորտ փողոց թիւ 555:

ՊԱՏԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

1. Փոռնը 2ՈՐԵՔՏԱԲԹԻ և ԵԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի:
2. Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս արծաթ մէճիտ կանխիկ վըճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արևարձանաց և թէ դաւառաց համար:
3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի:
4. Տեղական և դաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
5. Հատը 1 զըլ մէճիտ, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով:
6. Ծանուցման տողը 5 զրուէ է մէկ անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի անդամներու համար:
7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալադ-բաղար Նաֆիյէ խան վերի յարկ թիւ 16:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱՂԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՐԱՅԷԼ Կ. ՍՍԻՐԸՍՆ

Մէրճան չարչի Բիւշտի Էֆէնտի խանի տակ թիւ 20